

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Aleše Sabola a Mgr. Jana Ferfeckého v právní věci

žalobce: **M.H.**,
bytem XYZ

zastoupen opatrovníkem pro řízení J.H.,
bytem ZYX

zastoupen Mgr. et Mgr. Alenou Vlachovou, advokátkou,
sídlem Husova 242/9, Praha 1

proti
žalovanému: **Celní úřad pro hlavní město Prahu**
sídlem Washingtonova 7, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2019, čj. 97813-7/2019-510000-11, a ze dne 3. 4. 2017, č. 1751003702/3, čj. 69038-3/2017-510000-42,

takto:

- I. Rozhodnutí Celního úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 19. 2. 2019, čj. 97813-7/2019-510000-11, **se zrušuje.**
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 12 342 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce, Mgr. et Mgr. Aleny Vlachové, advokátky.

Odůvodnění:

- I. **Předmět řízení a vymezení sporu**

1. Žalobce se žalobou podanou dne 6. 3. 2019 domáhal zrušení rozhodnutí Celního úřadu pro hlavní město Prahu (dále též „**žalovaný**“) ze dne 19. 2. 2019, čj. 97813-7/2019-510000-11 (dále

též „**Napadené rozhodnutí**“), kterým žalovaný zamítl námitku žalobce podanou proti exekučnímu příkazu vydanému žalovaným dne 3. 4. 2017 pod č. 1751003702/3, čj. 69038-3/2017-510000-42 (dále jen „**Exekuční příkaz**“). Podanou žalobou žalobce navrhuje rovněž zrušení Exekučního příkazu.

2. Exekučním příkazem žalovaný nařídil podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v rozhodném znění (dále jen „**daňový řád**“), daňovou exekuci tří pohledávek Úřadu práce České republiky – Krajská pobočka pro hlavní město Prahu, Kontaktní pracoviště Praha 6 (dále jen „**Úřad práce**“) za žalobcem, a to z přeplatků na příspěvky na zvláštní pomůcky ve výši 28 706 Kč, 97 804 Kč a 49 704 Kč, tj. celkově ve výši 176 214 Kč (dále jen „**příspěvky na zvláštní pomůcky**“), jejichž vrácení bylo žalobci uloženo rozhodnutími Úřadu práce ze dne 18. 12. 2015 (dále jen „**Rozhodnutí o přeplatku**“).

II. Rozhodnutí žalovaného (Napadené rozhodnutí a Exekuční příkaz)

3. Žalovaný v odůvodnění Napadeného rozhodnutí nejprve uvedl, že dne 23. 2. 2017 mu Úřad práce postoupil k vymáhání tří pohledávek vůči žalobci z Rozhodnutí o přeplatku. Dne 2. 3. 2017 vydal žalovaný vyrozumění o nedoplatku, jímž informoval žalobce o nezaplacení přeplatků z příspěvků na zvláštní pomůcky s tím, že při jejich nezaplacení bude plnění vymáháno daňovou exekucí. Dne 3. 4. 2017 vydal Exekuční příkaz příkázáním pohledávky z účtu stavebního spoření žalobce, a to ve výši 176 214 Kč, plus exekuční náklady ve výši 3 524 Kč. Exekuční příkaz byl doručen žalobci fikcí dne 19. 4. 2017 a stal se pravomocným. Dne 2. 5. 2017 byla daňová exekuce žalovaným zastavena pro úhradu předmětných pohledávek v plné výši (odepsáním příslušné částky z účtu stavebního spoření žalobce), rozhodnutí o zastavení exekuce bylo doručeno žalobci fikcí dne 14. 5. 2017.
4. Námitku proti exekučnímu příkazu podanou bratrem žalobce, jakožto jeho soudem ustaveným opatrovníkem (usnesením opatrovnického soudu ze dne 29. 8. 2018), resp. jeho právní zástupkyně, obdržel žalovaný dne 5. 2. 2019. V námitce bylo konstatováno, že Exekuční příkaz je možno považovat za doručený žalobci nejdříve dne 7. 1. 2019, kdy se o něm opatrovník dozvěděl, a proto je námitka podána včas ve 30 denní lhůtě uvedené v § 159 odst. 1 daňového řádu. V námitce byl žalovaný upozorněn na to, že žalobce trpí úplnou slepotou a atypickým autismem s lehkým mentálním postižením, nemohl se o daňové exekuci sám dozvědět a měl být zastoupen dle § 26 odst. 2 daňového řádu.
5. Žalovaný námitku odmítl, protože v době vedení daňové exekuce žalobce opatrovníka ustaveného neměl, a proto v řízení, vč. doručování postupoval v souladu se zákonem.
6. Dalším důvodem uvedeným v námitce bylo, že ani Rozhodnutí o přeplatku nebyla řádně doručena (byla vhozena do poštovní schránky dne 5. 1. 2016) a nemohla před zahájením daňové exekuce nabýt právní moci a vykonatelnosti. Žalobce byl sice v době rozhodování Úřadu práce již plnoletý, ale nebyl v řízení před tímto úřadem zastoupen ani mu nebyl ustanoven opatrovník, ač vzhledem ke svým zdravotním omezením neměl způsobilost ve správním řízení jednat. Poté, co žalovaný doručil dne 7. 1. 2019 opatrovníkovi kopie Rozhodnutí o přeplatku, podal dne 15. 1. 2019 proti Rozhodnutí o přeplatku odvolání.

7. Žalovaný k této námitce konstatoval, že Rozhodnutí o přeplatku byla pravomocná a vykonatelná a nepřísluší mu hodnotit rozhodnutí jiných orgánů státní správy.

III. Žaloba

8. Žalobce v podané žalobě předeslal, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 30. 1. 2019, čj. 0 Nc 22033/2018-134 (dále jen „rozsudek o omezení svéprávnosti“), byl omezen ve

svéprávnosti a jeho bratr J.H. mu byl ustaven zvláštním opatrovníkem pro správu jmění a pro zastupování v řízeních před orgány státní moci (dále jen „opatrovník“). Žalobce je od narození úplně slepý a trpí atypickým autismem, kombinovaným s lehkým mentálním postižením.

9. Opatrovník se náhodně a překvapivě dozvěděl, že žalovaný vymohl na žalobci Exekučním příkazem výše uvedené příspěvky na zvláštní pomůcky, a to příkázáním pohledávky z účtu žalobce ze stavebního spoření. Exekuční řízení mělo být ukončeno dne 26. 4. 2017.
10. Dále uvedl, že žalobce v důsledku svého zdravotního stavu není vůbec schopen přečíst si jakýkoli úřední dokument, plně pochopit jeho obsah a smysl, ani samostatně vést jednání před jakýmkoli úřadem. Žalobce není ani schopen se samostatně podepsat na žádném úředním dokumentu či žádosti.
11. Opatrovník požádal dne 3. 1. 2019 žalovaného, aby byl pro vedení daňové exekuce ustaven žalobcovým zástupcem dle § 26 odst. 1 daňového řádu, čemuž žalovaný vyhověl a následně opatrovníkovi zaslal rozhodné listiny z exekučního řízení (Exekuční příkaz mu byl doručen dne 7. 1. 2019). Jednou z nich byl i dopis Úřadu práce ze dne 16. 2. 2017, č.e. UPCR-AA-2017/48102-00500511, zn. OKP/59/P6/BH, kterým tento žádal žalovaného o spolupráci při vymáhání přeplateků na příspěvky na zvláštní pomůcky. Tyto příspěvky byly vyplaceny dne 24. 6. 2015 paní K.H., matce žalobce, které byla následně dne 18. 11. 2015 doručena výzva k doložení využití příspěvků – předložení daňových dokladů o zakoupení předmětných zvláštních pomůcek, k čemuž nedošlo.
12. Opatrovník v zastoupení žalobce požádal žalovaného o zastavení daňové exekuce a podal námitky proti Exekučnímu příkazu dle § 159 odst. 1 daňového řádu. Námitku proti Exekučnímu příkazu odůvodnil tím, že ani Exekuční příkaz, ani Rozhodnutí o přeplatku nemohla nabýt právní moci ani vykonatelnosti, protože je lze považovat za doručená žalobci nejdříve dnem 7. 1. 2019 s tím, že opatrovník v zastoupení žalobce podal proti Rozhodnutím o přeplatku odvolání. Rozhodnutím o námitce byla námitka žalovaným zamítnuta, o zastavení daňové exekuce nebylo rozhodnuto.
13. Pokud jde o namítanou nezákonnost a nesprávnost Napadeného rozhodnutí, žalobce uvedl, že
- 1) žalovaný dospěl k nesprávnému závěru o neodůvodněnosti námitky proti Exekučnímu příkazu z důvodu ustanovení opatrovníka žalobce až po vydání Exekučního příkazu, tedy v době, kdy již žalovaný považoval Exekuční příkaz za pravomocný;

- 2) právní názor žalovaného, že není oprávněn hodnotit exekuční tituly, je v rozporu s právními předpisy;
 - 3) exekuční tituly (Rozhodnutí o přeplatku) se nemohly stát pravomocnými ani vykonatelnými.
14. K prvnímu žalobnímu důvodu **ad 1)** zdůraznil, že žalobce nikdy nebyl schopen s ohledem na svůj zdravotní stav samostatně právně jednat a chránit svá práva, včetně řízení před orgány veřejné moci, což doložil odůvodněním rozsudku o omezení svéprávnosti. Žalobci měl proto být s ohledem na to, že již byl zletilý, ustaven v daňovém řízení zástupce podle § 26 odst. 1 daňového řádu.
15. Žalobce namítl, že skutečnost, že formálně k omezení svéprávnosti žalobce došlo až po vydání Exekučního příkazu, podle judikatury neznamena, že by doručení jakékoli písemnosti žalobci před omezením svéprávnosti mohlo být považováno za řádné doručení, protože žalobce nikdy plně svéprávný nebyl. Odkázal přitom na argumentaci uvedenou v nálezů Ústavního soudu ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. II. ÚS 3040/16. Z ní žalobce dovozuje, že Exekuční příkaz bylo možno

považovat za doručený žalobci nejdříve 7. 1. 2019, kdy jej obdržel opatrovník žalobce prostřednictvím jeho právní zástupkyně.

16. Podle názoru žalobce žalovaný paradoxně přičítá své vlastní pochybení (spočívající v neustanovení zástupce dle § 26 odst. 1 daňového řádu žalobci, který nebyl schopen samostatně v řízení vykonávat svá práva) k tíži žalobce, což je naprosto nepřipustné a představuje závažné popření základních zásad správy daní vyjádřených v § 5 odst. 3 daňového řádu (povinnost správce daně šetřit práva a právem chráněné zájmy daňových subjektů) a v § 6 odst. 3 a 4 daňového řádu (povinnost správce daně umožnit osobám zúčastněným na správě daní uplatňovat jejich práva a vycházet osobám zúčastněným na správě daní vstříc).
17. Pokud jde o druhý žalobní bod **ad 2)**, žalobce upozornil, že judikatura v některých případech, které jsou obdobné případu žalobce, připouští výjimky ze zásady vázanosti provádějícího orgánu nebo exekutora exekučním titulem. Citoval přitom z nálezů Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 9/15, a ze dne 1. 11. 2016, sp. zn. II. ÚS 2230/16. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že exekuční daňové řízení vůči němu bylo vedeno v rozporu s principy právního státu a v důsledku jeho provedení došlo k porušení několika ústavně zaručených práv žalobce (právo na spravedlivý proces, právo vlastnit majetek), a to s ohledem na skutečnost, že daňová exekuce byla vedena vůči nevidomé mentálně postižené osobě, která nebyla v exekučním řízení ani v předcházejícím nalézacím správním řízení řádně zastoupena, přestože nikdy nenabyla plné svéprávnosti, a o probíhajících řízeních se tak vůbec nedozvěděla.
18. Dále žalobce namítl, že dle § 177 odst. 1 daňového řádu se při daňové exekuci subsidiárně použije zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Podle § 181 odst. 2 písm. a) daňového řádu přitom správce daně daňovou exekuci zastaví, pokud pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky. Žalobce má za to, že

tento důvod pro zastavení daňové exekuce byl v jeho případě naplněn, protože Rozhodnutí o přeplatku nebyla vykonatelná. S odkazem na komentářovou literaturu totiž dle žalobce lze i v tomto případě využít závěrů vyslovených k ustanovení § 268 odst. 1 písm. a) o. s. ř., přičemž Nejvyšší soud České republiky (dále jen „**Nejvyšší soud**“) ve své dlouhodobé konstantní judikatuře (např. v rozhodnutí sp. zn. 20 Cdo 3331/2017, 20 Cdo 2706/2007, 21 Cdo 3266/2013 nebo 20 Cdo 4312/2007) zastává názor, že soud zastaví exekuci i poté, co pohledávka s příslušenstvím a náklady exekuce byly vymoženy, jestliže se podkladové rozhodnutí nestalo vykonatelným.

19. Žalovaný nadto podle tvrzení žalobce pochybil už tím, že v Napadeném rozhodnutí zcela pominul, že kromě námítky proti Exekučnímu příkazu žalobce rovněž navrhoval zastavení exekuce, přičemž o tomto návrhu na zastavení exekuce vůbec nerozhodl a naprosto jej ignoroval, čímž měl zatížit řízení další vadou představující zásah do práva na spravedlivý proces.
20. V posledním žalobním okruhu **ad 3)** žalobce namítá, že Rozhodnutí o přeplatku dosud nenabyla právní moci a nebyla ani vykonatelným exekučním titulem. Je tomu tak podle žalobce bez ohledu na to, že Rozhodnutí o přeplatku byla údajně doručena žalobci vhozením do poštovní schránky dne 5. 1. 2016, tedy v době, kdy byl žalobce zletilý, avšak v řízeních, ve kterých byly vydány Rozhodnutí o přeplatku, nebyl řádně zastoupen, ačkoli neměl vůbec způsobilost samostatně v řízení jednat. Úřadem práce mu ani nebyl ustanoven procesní opatrovník, přestože tento správní orgán musel být o nedostatečné způsobilosti žalobce samostatně v řízení jednat obeznámen z dokumentů obsažených v jeho spisu. Doplnil, že v nalézacím správním řízení nemohla být žalobcovou zástupkyní ani jeho matka, neboť mezi žalobcem a jeho matkou existoval evidentní střet zájmů, spočívající v tom, že žalobcova matka nejednala v zájmu žalobce, ale v příkrém rozporu s jeho zájmy, když za obdržené příspěvky na zvláštní pomůcky pro žalobce místo těchto pomůcek koupila osobní auto a způsobila tak přeplatek, který byl následně v daňové

exekuci po žalobci vymáhán. Opatrovnický soud přitom podle žalobce označil hospodaření matky s jeho majetkem za přinejmenším chaotické a nekontrolovatelné, poškozující ho ve finanční sféře.

21. Proto žalobce nepovažoval Rozhodnutí o přeplatku za jemu řádně doručená s tím, že do podání žaloby nebyl opatrovník ani ustanoven Úřadem práce jeho procesním opatrovníkem v nalézacím řízení. Přesto opatrovník podal dne 15. 1. 2019 proti Rozhodnutím o přeplatku odvolání, o němž nebylo ke dni podání žaloby rozhodnuto.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

22. Žalovaný ve svém **vyjádření k žalobě ze dne 20. 6. 2019** nejprve rekapituloval průběh daňového exekučního řízení a komunikaci se žalobcem, resp. jeho opatrovníkem. Předepsal, že si v registru obyvatel ověřil údaje o žalobci, tj. doručovací adresu a omezení svéprávnosti (negativní informace) nebo právní způsobilosti (negativní informace). Dále zdůraznil, že mu nebylo v době provádění exekuce známo, že se jedná o osobu postiženou nebo omezenou v právním jednání. Exekuční příkaz převzal žalobce od poskytovatele poštovních služeb osobně a stvrdil je svým podpisem. Ani Úřad práce, který inicioval

vymáhání, o omezeních žalobce žalovaného neinformoval. Nemohl tedy z ničeho usoudit, že žalobce musí mít zástupce, nebo opatrovníka. Ze sjednaného stavebního spoření posoudil žalobce rovněž jako způsobilého k daňové exekuci.

23. Žalovaný konstatoval, že usnesení o ustanovení (hmotněprávního) opatrovníka žalobci nemůže mít zpětné účinky, proto jednal přímo s žalobcem a zároveň tím odůvodnil Napadené rozhodnutí o zamítnutí námítky.
24. Žalovaný se dále pozastavil nad tím, jak žalobce žil v době mezi dosažením plnoletosti a ustavením opatrovníka, a proč se jeho příbuzní, obeznámení s jeho zdravotním stavem, nezasadili o včasné ustavení opatrovníka k ochraně jeho práv. Podle žalovaného nebylo ze strany žalobce vysvětleno, jak mohl osobně převzít doporučený dopis a podepsat jeho převzetí na doručenkou nebo jak mohl uzavřít a splácet stavební spoření.
25. K žalobou uváděné judikatuře Ústavního soudu a Nejvyššího soudu ČR žalovaný reagoval tím, že se týká nalézacího řízení, které nemá možnost napravit. V každém případě by se o postižení žalobce musel dozvědět v průběhu vykonávacího řízení, nikoli dva roky po jeho skončení.
26. Proto žalovaný uzavřel, že jednal v souladu s daňovým řádem a navrhl žalobu zamítnout jako nedůvodnou.
27. **Žalobce v replice** ze dne 2. 7. 2019 nad rámec již výše uvedeného konstatoval, že „žalovanému muselo být o samého počátku daňové exekuce známo minimálně to, že je žalobce osobou zdravotně postiženou, a to např. ze žalovanému adresovaného dopisu Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky pro hlavní město Prahu, právního oddělení kontrolně právního odboru, č.e. UPCR-AA-2017/48102- 00500511, zn. OKP/59/P6/BH, ze dne 16.2.2017, nadepsaného „Věc: postoupení k vymáhání – přeplatky **na dávkách pro osoby se zdravotním postižením** příspěvky v celkové výši 176.214,- Kč“. Také v každém z exekučních titulů je výslovně uvedeno, že jejich předmětem je přeplatek na dávce pro osoby se zdravotním postižením.“. Nicméně za rozhodující nepovažuje žalobce povědomí žalovaného o jeho postižení, nýbrž objektivní skutečnost, že žalobce nikdy neměl plnou procesní způsobilost, aby mohl před orgány veřejné moci samostatně jednat.
28. Připustil, že žalobce teoreticky mohl stvrdit převzetí doručované písemnosti, ale nikdy si ji nemohl sám přečíst ani pochopit obsah úředních (právních) textů.
29. Žalobce v reakci na vyjádření žalovaného dále uvedl, že do doby nabytí zletilosti měl své zákonné zástupce matku a otce. Od nabytí zletilosti neměl žalobce žádného opatrovníka nebo jinou osobu, která by byla oprávněna za něj právně jednat. Do konce roku 2016 pobýval žalobce v internátní škole Jaroslava Ježka pro nevidomé, víkendy trávil v bydlíšti své matky. Žalobcova matka je přitom zároveň osobou, která zavinila, že vůči žalobci byla vedena předmětná daňová exekuce. Žalobci přitom není známo, z jakého důvodu se žalobcovi příbuzní nestali jeho opatrovníky v době jeho plnoletosti. Proto měl žalovaný v řízení ustanovit žalobci zástupce dle § 26 odst. 1 daňového řádu, což neučinil, a to ani poté, kdy byl o žalobcově nezpůsobilosti výslovně informován opatrovníkem dne 3. 1. 2019.

30. Pokud jde o žalovaným uváděné a exekuci postižené stavební spoření, to pro žalobce měl sjednat jeho otec jakožto zákonný zástupce v době, kdy bylo žalobci 12 let. Z této skutečnosti dle žalobce jakkoli nejde dovozovat jeho procesní způsobilost.
31. Žalobce nesouhlasil s žalovaným ani v právním závěru, že v žalobě citovaná judikatura se vztahuje toliko na nalézací, nikoli vykonávací řízení. Opětovně se proto dovolává argumentace uvedené v odůvodnění nálezu Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 9/15, a nově v nálezu Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 3194/18. Žalobce má za to, že v jeho případě byla daňová exekuce zcela evidentně provedena v rozporu s principy právního státu, když mu jako zdravotně i mentálně postižené osobě nebylo umožněno se řádně procesně bránit proti daňové exekuci, neboť nebyl v řízení řádně zastoupen.
32. Žalobce nově namítl, že postupem žalovaného bylo porušeno jeho právo jako osoby se zdravotním postižením na účinný přístup ke spravedlnosti na rovnoprávném základě s ostatními, jak je garantováno v čl. 13 odst. 1 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením (sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 10/2010 Sb. m. s.).

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

33. Městský soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal. O podané žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání (souhlas žalovaného byl v souladu s § 51 odst. 1 větou druhou s. ř. s. presumován); přitom zohlednil, že všechny důkazy, jich se žalobce dovolává, jsou součástí předloženého správního spisu, kterým se v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů dokazování v soudním řízení neprovádí.
34. Zdejší soud připomíná, že usnesením předsedy senátu ze dne 16. 4. 2019, čj. 10 Af 13/2019 - 21, byl žalobci ustaven opatrovníkem pro toto řízení jeho bratr (a hmotněprávní zvláštní opatrovník) J.H.
35. Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že žalobce byl rozhodnutím opatrovníckého soudu omezen ve svéprávnosti a byl mu ustanoven opatrovník až po vydání Exekučního příkazu a provedení exekuce odepsáním vymáhané částky z účtu stavebního spoření žalobce. Žalovaný ani nerozporuje skutečnost, že žalobce fakticky plně svéprávný, resp. způsobilý procesně jednat v řízeních před orgány veřejné moci nikdy nebyl. Žalovaný však v zásadě namítá, že o předmětných omezeních žalobce nevěděl, proto k nim nemohl při vedení daňového exekučního řízení přihlédnout, a po (téměř dvou letech od) skončení exekuce již jeho dozvědění se o těchto skutečnostech bylo irelevantní a exekuční příkaz již nemohl zrušit, resp. daňové exekuční řízení zastavit.
36. V posuzované věci žalovaný vymáhal pohledávky za žalobcem vzniklé na základě Rozhodnutí o přeplatku vydaných Úřadem práce. Žalobce přitom namítá, že ani Rozhodnutí o přeplatku, z obdobných důvodů jako Exekuční příkaz, tj. pro procesní nezpůsobilost nezastoupeného žalobce, nemohla být řádně doručena, nabýt právní moci a stát se vymahatelnými, což měl podle názoru žalobce žalovaný před vydáním Exekučního

příkazu zjistit. Žalobou není rozporováno, že by žalobce Exekuční příkaz nepřevzal (a podepsal k němu doručenkou), nýbrž že jej převzal jakožto osoba, která se nemohla sama s jeho obsahem seznámit, natož pochopit jeho právní důsledky.

37. Soud doplňuje, že z úřední činnosti je mu známo, že před zdejším soudem je současně pod sp. zn. 2 Ad 20/2019 vedeno řízení o žalobě žalobce proti rozhodnutím Ministerstva práce a sociálních věcí, kterými ministerstvo zamítlo odvolání podaná žalobcem (v zastoupení stejným opatrovníkem a stejnou právní zástupkyní) proti Rozhodnutím o přeplatku. Z tohoto důvodu se v tomto řízení soud nemůže zabývat žalobní námitkou **ad 3)**, tj. zda jsou tyto exekuční tituly pravomocné a vykonatelné, musí nicméně posoudit k žalobní námitce **ad 2)**, nakolik žalovaný měl právní bezvadnost těchto exekučních titulů zkoumat.
38. V rámci zkoumání podmínek řízení soud konstatuje, že rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s., které je možné napadnout správní žalobou je jak exekuční příkaz vydaný podle § 178 daňového řádu, tak rozhodnutí o námitce podle § 159 daňového řádu podané proti tomuto exekučnímu příkazu; přitom námitka podaná dle § 159 daňového řádu není řádným opravným prostředkem ve smyslu § 5 a § 68 písm. a) s. ř. s., který by bylo nutno před podáním žaloby ve správním soudnictví vyčerpat (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2019, čj. 1 Afs 271/2016 - 53, publ. pod 3873/2019 Sb. NSS).
39. Z § 162 odst. 1 a 2 daňového řádu se podává:

„(1) Pokud orgán veřejné moci, který uložil platební povinnost k peněžitému plnění v rámci dělené správy, není současně příslušný ke správě placení tohoto peněžitého plnění, předá příslušnému správci daně nezbytné údaje o uložení nebo vzniku této povinnosti nejpozději do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí, jímž byla platební povinnost uložena; přílohou těchto údajů je stejnopis rozhodnutí s vyznačením právní moci a přehled o předávaných rozhodnutích.

(2) Pokud orgán veřejné moci, který uložil platební povinnost k peněžitému plnění v rámci dělené správy, není současně příslušný k vymáhání tohoto peněžitého plnění, předá příslušnému správci daně nezbytné údaje o uložení nebo vzniku této platební povinnosti, včetně stejnopisu rozhodnutí s vyznačením právní moci a přehledu předávaných rozhodnutí. Tyto údaje jsou předávány o peněžitém plnění, které nebylo dobrovolně uhrazeno do 30 dnů po marném uplynutí lhůty jeho splatnosti.“
40. Podle § 26 odst. 1 písm. a) daňového řádu „[s]právce daně ustanoví zástupce osobě, která nemá plnou procesní způsobilost k jednání při správě daní, pokud nemá zákonného zástupce nebo opatrovníka nebo nemohou-li ji zastupovat“.
41. Podle § 70 daňového řádu dále platí následující:

„(1) Podání je úkonem osoby zúčastněné na správě daní směřujícím vůči správci daně.

(2) Podání se posuzuje podle skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno.

(3) Z podání musí být zřejmé, kdo je činí, čeho se týká a co se navrhuje.“
42. Podle § 181 odst. 2 písm. a) a i) daňového řádu „[s]právce daně na návrh příjemce exekučního příkazu nebo z moci úřední daňovou exekuci zcela nebo zčásti zastaví, pokud

a) pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky,

... nebo

i) je tu jiný důvod, pro který nelze v daňové exekuci pokračovat.“

43. Podle § 159 odst. 1 daňového řádu může osoba zúčastněná na správě daní uplatnit proti úkonu správce daně při placení daní, nejde-li o rozhodnutí, u kterého zákon připouští podání odvolání, námitku ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se o úkonu dozvěděla. Takovým úkonem je též exekuční příkaz. Po uplynutí uvedené lhůty lze přezkoumat pravomocný exekuční příkaz již jen při splnění podmínek pro uplatnění dozorčích prostředků, tedy nařízení obnovy řízení z moci úřední nebo v rámci přezkumného řízení podle daňového řádu (viz též Baxa, J., Dráb. O., Kaniová L., Lavický P., Schillerová A., Šimek K., Žiškova M. – Daňový řád komentář, Wolters Kluwer, 2011).
44. Pozice žalovaného v posuzovaném sporu, stručně řečeno, vychází z předpokladu, že po skončení exekuce vymožením předmětné částky již nemohl exekuční řízení zastavit, resp. fakticky znovu otevřít a přezkoumat podmínky pro vydání exekučního příkazu při znalosti nové skutečnosti, že žalobce je osobou s omezenou svéprávností, vč. způsobilosti samostatně jednat vůči orgánům veřejné moci.
45. Nejvyšší správní soud „konstantně zastává názor, že při přezkumu exekučního příkazu již nelze přezkoumávat zákonnost exekučního titulu. V rozsudku ze dne 16. 9. 2009, č. j. 9 Afs 28/2009 - 124, č. 1966/2010 Sb. NSS, mj. uvedl, že **vady nalézacího řízení se při nařízení výkonu rozhodnutí nezkontrolují, tyto skutečnosti jsou relevantní až pro případné zastavení výkonu rozhodnutí dle § 268 odst. 1 písm. g) případně h) o. s. ř.** Exekuční řízení není ani pokračováním nalézacího řízení, ani duplicitním nalézacím řízením... Rovněž v rozsudku ze dne 23. 4. 2015, č. j. 3 As 138/2014 - 39, NSS uvedl, že se při nařízení daňové exekuce zkoumá pouze vykonatelnost rozhodnutí stanovujícího peněžité plnění, které povinný dobrovolně nesplnil. Případné vady rozhodnutí, jímž bylo plnění uloženo, či vady řízení, v němž bylo toto rozhodnutí vydáno, nejsou pro nařízení exekuce, resp. pro platnost exekučního titulu, relevantní. Výjimkou by byly pouze natolik závažné vady rozhodnutí, které by způsobily jeho nicotnost.“ (pozn. zvýrazněno soudem; viz recentní rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2020, č. j. 9 Ads 260/2019 - 72, obdobně též v rozsudku ze dne 5. 11. 2013, č. j. 2 Afs 76/2013 - 23). V jiném svém nedávném rozsudku ze dne 2. 8. 2019, č. j. 8 Afs 250/2018 - 54, Nejvyšší správní soud doplnil, že námitky týkající se náležitostí exekučního titulu má správní orgán zohlednit při rozhodování o návrhu na zastavení exekuce.
46. Dále již Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 1. 4. 2019, sp. zn. II. ÚS 3194/18 (na nějž shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu rovněž odkazuje), uvedl: „V nálezu sp. zn. IV. ÚS 3216/14 ze dne 17. 12. 2015 (N 218/79 SbNU 503) se Ústavní soud zabýval ústavně konformním výkladem § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. v situaci, kdy exekuční titul vydal obecný soud. Ústavní soud vyšel z toho, že zatímco důvody pro zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. a) až g) o. s. ř. „jsou důvody konkrétními, důvod uvedený pod písmenem h) je formulován všeobecně a jeho účelem je umožnit, aby výkon rozhodnutí byl zastaven i v jiných závažných případech, které pro jejich možnou rozmanitost nelze s úplností předjímat, resp. podrobit konkrétnímu popisu“.“, přičemž podle něj „[z] ustálené judikatury Ústavního soudu tak plyne, že v exekučním řízení obecným soudům přísluší se zabývat zásadními vadami exekučního titulu a že jsou povinny výkon rozhodnutí zastavit podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. také v případech, v nichž by výkon rozhodnutí vedl ke zjevné nespravedlnosti, nebo byl dokonce v rozporu s principy právního státu. Nezohlednění těchto kritérií při rozhodování

o zastavení výkonu rozhodnutí představuje porušení základního práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

*Při zkoumání, zda exekuční titul netrpí zásadními vadami, není relevantní, zda a jak efektivně hájil povinný svá práva v nalézacím řízení. Jak totiž Ústavní soud uvedl v již citovaném nálezu sp. zn. II. ÚS 2230/16, bodě 17, použití ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., tedy i **zastavení řízení z důvodu zásadních vad exekučního titulu, "není podmíněno ani vyčerpáním řádných opravných prostředků v předcházejícím nalézacím řízení"**.“ (pozn. zvýrazněno soudem).*

47. Soud rovněž připomíná, že pokud nestanoví daňový řád jinak, na základě jeho § 177 odst. 1 se při daňové exekuci postupuje podle občanského soudního řádu. Jak rovněž plyne z odborné literatury, „[d]ůvody zastavení daňové exekuce, jež jsou výslovně v daňovém řádu upraveny, do značné míry odpovídají důvodům zastavení výkonu rozhodnutí podle § 268 odst. 1 o. s. ř., popř. § 290 odst. 1 o. s. ř. Proto také lze hojně využít závěry, k nimž dospěla civilní judikatura. ... Správce daně zastaví exekuci i tehdy, je-li nepřípustná z jiného důvodu, výslovně neuvedeného v předchozích ustanoveních § 181 odst. 2. Pod písm. j) [dnes písm. i), pozn. soudu], jež je obdobou § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., lze podřadit např. ...“ (in Baxa, J., Dráb. O., Kaniová L., Lavický P., Schillerová A., Šimek K., Žiškova M. – Daňový řád komentář, Wolters Kluwer, 2011).
48. Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu, která je s ohledem na subsidiární použití občanského soudního řádu vysoce relevantní i pro daňové exekuce, plyne obecné pravidlo, podle kterého již nelze zastavit exekuci, která skončila vymožením předmětného plnění (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2007, sp. zn. 20 Cdo 1886/2006, z novějších např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 4. 2014, sp. zn. 28 Cdo 250/2012). Z tohoto pravidla však podle rozhodovací praxe Nejvyššího soudu existují odůvodněné výjimky (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3266/2013, uveřejněné pod číslem 62/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1503/2016, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 5. 2018, sp. zn. 20 Cdo 562/2018).
49. Ve svém usnesení ze dne 10. 7. 2019, sp. zn. 20 Cdo 2039/2019, Nejvyšší soud jako jednu z takových výjimek identifikoval situaci, kdy podle něj „[n]elze **vyloučit zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. i poté, co již došlo k vymožení plnění z exekučního titulu.** Přitom odvolací soud zváží, zda **s ohledem na konkrétní okolnosti případu** (zejména vzhledem k míře případného neoprávněného zásahu do majetkových práv povinného následkem realizace nezpůsobilého exekučního titulu, s přihlédnutím k časovému odstupu od vymožení plnění z exekučního titulu do podání návrhu na zastavení exekuce, **jakož i k důvodům, proč povinný nepodal návrh na zastavení exekuce do doby vymožení plnění,** i vzhledem k míře poškození majetkových zájmů oprávněného a soudního exekutora, k nimž dojde následkem zastavení exekuce po vymožení) je zastavení exekuce po vymožení plnění z exekučního titulu nepřiměřeným krokem.“, přičemž doplnil: „Princip právní jistoty a nemožnosti uvedení v předešlý stav ... nelze vyložit tak, že soud ve všech případech rezignuje na potřebu ochrany povinného, jestliže vyjde najevo, že exekuce byla od samého počátku vedena a provedena na základě nezpůsobilého exekučního titulu (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 8.

2017, sp. zn. 20 Cdo 3331/2017). Uzavřel-li tedy odvolací soud v projednávané věci, že exekuci nelze za žádných okolností zastavit, protože plnění z exekučního titulu již bylo vymoženo, je jeho právní závěr příliš paušální a tudíž nesprávný.“ (pozn. zvýrazněno soudem).

50. S ohledem na uvedené judikatorní závěry je tedy podle zdejšího soudu zřejmé, že závěr žalovaného, že zastavení daňové exekuce jen z toho důvodu, že byla již dříve skončena vymožením předmětného plnění, je sám o sobě neudržitelný (posledně citovanými slovy Nejvyššího soudu „příliš paušální a tudíž nesprávný“). Předmětem dalšího zkoumání soudu však bude, zda v případě žalobce existoval zákonný důvod pro takovéto následné zastavení daňové

exekuce, přičemž z povahy věci mohou v úvahu přicházet toliko důvody uvedené v § 181 odst. 2 písm. a) nebo i) daňového řádu.

51. Zde je vysoce relevantní připomenout související judikaturu Ústavního soudu, který v nálezu ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 9/15, v této souvislosti uvedl, že „...námitky vůči vadám nalézacího řízení (resp. rozhodnutí jako jeho výsledku) zásadně nelze přenášet do řízení exekučního. Jednak je tato zásada navrhopateli [rozuměj Nejvyššímu správnímu soudu, doplněno zdejším soudem] nepochybně známa, neboť ji pro oblast daňové exekuce sám judikoval (rozsudkem č. j. 9 AfS 28/2009-124 ze dne 19. 9. 2009, publ. pod č. 1966/2010 Sb. NSS), jednak z této zásady existují obecně přijímané výjimky, podle nichž **je v exekučním řízení možné hodnotit i zásadní vady exekučního titulu**. Ty jsou předvídaný například v § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu (Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže výkon rozhodnutí je nepřijatelný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.). Jiným důvodem podle civilních soudů jsou takové okolnosti, pro které další provádění výkonu je způsobit kolizi s procesními zásadami (byť mohou mít podklad v právu hmotném). Tento závěr opakovaně konstatoval i Ústavní soud s tím, že **uvedený důvod slouží k odstranění zjevné nespravedlnosti také tehdy, kdy by výkon rozhodnutí byl v rozporu s principy právního státu**. (srov. nálezy sp. zn. II. ÚS 2230/16 ze dne 1. 11. 2016 či IV. ÚS 3216/14 ze dne 17. 12. 2015 a tam citovanou civilní judikaturu). Úprava daňové exekuce se v tomto od úpravy občanského soudního řádu příliš neliší: podle § 181 odst. 2 písm. i) daňového řádu správce daně na návrh příjemce exekučního příkazu nebo z moci úřední daňovou exekuci zcela nebo zčásti zastaví, pokud je tu jiný důvod, pro který nelze v daňové exekuci pokračovat. **Závěry k "jiným důvodům" podle civilní procesní úpravy tak lze, s přihlédnutím k případným zvláštnostem, považovat za přenositelné k "jiným důvodům" podle daňového řádu**“. V tomto nálezu Ústavní soud dále apeloval a uzavřel, že „[v] této souvislosti je třeba připomenout, že autorita veřejné moci závisí především na jejím rozumném uplatňování. **Veřejná moc má právo vyžadovat akceptaci jejího uplatňování, protože její rozkazy jsou splnitelné a nejsou zjevně nerozumné - je tedy třeba od každého žádat jen to, co může dát**. Ústavní soud proto dospěl k závěru, že uložení daňové či poplatkové povinnosti nezletilým poplatníkům, kteří ji fakticky nemohou splnit (a v právní rovině to od nich nelze spravedlivě očekávat), má vůči těmto poplatníkům rdousivý účinek.“ (pozn. zvýrazněno soudem).
52. Městský soud v Praze si je vědom skutečnosti, že žalobce nebyl v rozhodné době již nezletilým, ani ještě *de iure* rozhodnutím opatrovnického soudu omezeným ve

svéprávnosti. Reáliím jeho případu se však jeví být blízké okolnosti, které Ústavní soud rozebral v jiném svém nálezu, konkrétně v nálezu ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. II. ÚS 3040/16, kdy „[v] případě stěžovatele tedy bylo otázkou, ***jak naložit s fyzickou osobou, která sice nebyla pravomocným rozhodnutím soudu omezena ani zbavena ve způsobilosti k právním úkonům, avšak v rozhodné době trpěla duševní poruchou, která měla za následek neplatnost jejího právního jednání*** (§ 38 odst. 2 o. z.). Obecné soudy se přitom ve věci stěžovatele striktně držely gramatického výkladu ... přitom dospěly k závěru, že důvod zmatečnosti dle § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř. není naplněn, nebyl-li účastník řízení (v době před pravomocným skončením řízení předcházejícího vydání rozhodnutí soudu napadeného žalobou pro zmatečnost) zbaven způsobilosti k právním úkonům ani v ní omezen. Tento důvod zmatečnosti tedy podle obecných soudů nekryje jednání osoby, která sice nebyla pravomocně omezena či zbavena ve způsobilosti k právním úkonům, nicméně prokazatelně v rozhodné době trpěla duševní poruchou způsobující neplatnost jejích právních úkonů (§ 38 odst. 2 o. z.). Stěžovatelovu žalobu pro zmatečnost proto jako nepřipustnou zamítly.“ K tomu Ústavní soud přistoupil tak, že „***obecné soudy se ve své rozhodovací činnosti nemohou omezit na pouhý mechanický výklad a aplikaci podústavního práva, aniž by zároveň nedomýšlely praktické dopady jimi přijatého výkladu právní normy, který nesmí vést k iracionálním či dokonce absurdním důsledkům. Úkolem obecných soudů bylo naopak nalézt rozumné a spravedlivé řešení ve specifické situaci stěžovatele, a to pomocí ústavně konformního výkladu a aplikace § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř. tak, aby byl zachován účel (legitimní***

cíl), k jehož naplnění má předmětné ustanovení směřovat. Tímto účelem je ochrana práv osob stížených duševní poruchou, resp. napravení vady řízení spočívající v neposkytnutí dostatečné ochrany osobě, která v řízení není schopna jednat samostatně (v tomto případě se jedná o právo na přístup k soudu a na spravedlivý proces a také právo vlastnické). Tuto povinnost však obecné soudy ve stěžovatelově věci nesplnily.“ (pozn. zvýrazněno soudem).

53. Ústavní soud přitom v uvedeném nálezu porovnal i právní úpravu způsobilosti k právním úkonům podle starého občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb.) a svéprávnosti podle stávajícího civilně-právního kodexu (zákon č. 89/2012 Sb.) s ústavními východisky a došel k závěru, že „[p]odstatná změna hmotněprávní úpravy svéprávnosti [nově upravující řadu tzv. podpůrných opatření (viz § 38 - 65 NOZ), nepřipouštějící úplné zbavení svéprávnosti a považující tudíž omezení svéprávnosti za prostředek ultima ratio k ochraně práv fyzické osoby stížené duševní poruchou (viz § 55 a § 57 NOZ)] nemění ničeho na účelu, k jehož naplnění směřuje zmatečnostní důvod zakotvený v § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř., tj. ochrana práv osob stížených duševní poruchou, resp. napravení vady řízení spočívající v neposkytnutí dostatečné ochrany osobě, která v řízení není schopna samostatně jednat.“, přičemž pokračoval s tím, že „[Ú]stavní soud již v tomto směru konstatoval (vycházeje z nové koncepce svéprávnosti v NOZ a také z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením), že "[n]a institut neplatnosti právního jednání z důvodu, že osoba jednala v duševní poruše (§ 38 odst. 2 [o. z.] a věty druhé § 581 [NOZ]), je tedy nutno pohlížet jako na jeden z institutů, jejichž účelem je chránit osoby s duševním postižením [...]. Je totiž nutno zajistit, aby osoby s postižením mohly reálně požívat svých práv, včetně například práva na ochranu majetku [...]. Toto jejich právo musí stát zajistit i přijetím vhodného legislativního rámce, do něhož v daném kontextu patří i institut neplatnosti právního jednání učiněného v duševní poruše" [viz náleze sp. zn. I. ÚS 173/13 ze dne 20. 8. 2014, bod 27 (N 156/74 SbNU 333)]... Ve výše citovaném nálezu sp. zn. I. ÚS 173/13 však

Ústavní soud dovedl pozitivní závazek státu zajistit práva osob stížených duševní poruchou též prostřednictvím přijetí vhodné (dostatečné) právní úpravy zajišťující ochranu práv těchto osob. Tento závazek se jistě promítá také do úpravy procesních pravidel a osobě stížené duševní poruchou je třeba také zajistit účinný přístup ke spravedlnosti (čl. 13 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením).

Právní úprava procesní způsobilosti a na ní navazující důvod zmatečnosti dle § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je však v tomto ohledu zjevně deficitní. Vede totiž k absurdním důsledkům, neboť dle hmotného práva je právní jednání osoby stížené duševní poruchou, která ji činí k takovému jednání neschopnou, absolutně neplatné. Zároveň však z hlediska práva procesního, nebyla-li tato osoba pravomocně omezena či zbavena způsobilosti k právním úkonům, tak má plnou procesní způsobilost a může samostatně vystupovat před soudem se všemi důsledky z toho plynoucími. Vyjde-li duševní porucha účastníka řízení v průběhu řízení najevo, o. s. ř. v zásadě umožňuje soudu, aby inicioval řízení ve věci způsobilosti k právním úkonům (srov. úpravu dříve zakotvenou v § 186 an. o. s. ř. a nyní účinnou úpravu řízení ve věcech svéprávnosti v § 34 an. zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů), anebo aby účastníku ustanovil opatrovníka (dle § 29 odst. 3 o. s. ř.).

Duševní porucha však nemusí být vždy soudu seznatelná a může být zjištěna až po pravomocném ukončení řízení. Dosavadní soudní praxe přitom odmítala pod důvod zmatečnosti dle § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř. podřadit také jednání osoby prokazatelně jednající v duševní poruše, jestliže tato osoba nebyla pravomocně omezena ani zbavena ve způsobilosti k právním úkonům. Vycházela totiž pouze z formalistického a čistě gramatického výkladu ustanovení § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a zcela abstrahovala od jeho již zmíněného účelu. Při výkladu předmětného ustanovení je však třeba k tomuto účelu přihlídnout a vyložit jej v souladu s ním. V tomto směru je jedinou ústavně konformní interpretací předmětného ustanovení § 229 odst. 1 písm. c) o. s. ř. (a s ním spojeného § 20 odst. 1 o. s. ř.) taková interpretace, podle níž nemá procesní způsobilost ani osoba, která sice v rozhodné době nebyla pravomocně omezena nebo zbavena ve způsobilosti k právním úkonům, avšak v důsledku duševní poruchy

nebyla schopná samostatně právně jednat a nebyla přitom náležitě zastoupena opatrovníkem, resp. při jednání advokátem s procesní plnou mocí. Tento výklad přitom neplatí pouze pro případy, na něž se vztahuje úprava způsobilosti k právním úkonům dle o. z. (jako tomu bylo v nyní rozhodovaném případě), ale také (a tím spíše) pro případy, na něž dopadá aktuální úprava svéprávnosti obsažená v NOZ.“ (pozn. zvýrazněno soudem).

54. Na základě takto rozsáhle předestřené judikatorního půdorysu, na který ve velké míře poukazovaly již žalobní námitky, dospěl Městský soud v Praze k jednoznačnému závěru o tom, že žaloba je důvodná. Jak již bylo uvedeno výše, žalovaný nemohl Napadené rozhodnutí po právu postavit na holé skutečnosti, že daňová exekuce byla skončena vymožením předmětného plnění.
55. Žalovaný sice je povinen před nařízením exekuce zkoumat zjevné vady exekučního titulu, soud však ve výsledku nepřisvědčuje žalobní námitce ad 2), podle níž měl žalovaný shledat v Rozhodnutích o přeplatku právě takový nezpůsobilý exekuční titul. Z Rozhodnutí o

přepłatku je sice patrné, že žalobce je – bez bližší specifikace – osobou se zdravotním postižením a že předmětné plnění vzniklo z titulu řádně nevyčerpaného příspěvku na zvláštní pomůcky (digitální zápisník, digitální čtecí přístroj a elektronickou komunikační pomůcku), toto však samo o sobě nedokládá, že by taková osoba musela být fakticky omezena ve svéprávnosti, resp. nezpůsobilá dostatečně hájit, třeba i za pomoci osob blízkých, svá práva v daňovém řízení. Potud soud ničeho nevytýká žalovanému stran jeho konání v roce 2017.

56. Zásadně odlišně však k žalobní námitce **ad 1)** nahlíží soud na postup žalovaného v roce 2019 poté, co se žalovaný od opatrovníka dozvěděl skutečný a dlouhodobý zdravotní stav žalobce. S ohledem na výklad zastávaný především Ústavním soudem byl žalovaný povinen v souladu s principy právního státu zajistit žalobci účinný přístup ke spravedlnosti (čl. 13 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením) a napravit vady dosavadního řízení spočívající v neposkytnutí dostatečné ochrany žalobci, který v řízení nebyl schopen jednat samostatně. Nahlíženo tímto imperativem nejvyšší právní síly se tak měl žalovaný v Napadeném rozhodnutí k námitce žalobce s podmínkami vydání Exekučního příkazu, vč. jeho doručení vypořádat ve světle nových skutečností svědčících o absenci plné procesní způsobilosti žalobce v daňovém exekučním řízení (potažmo jakémkoli řízení před orgány veřejné moci).
57. Nad rámec nezbytného odůvodnění potom soud doplňuje, že s ohledem na zásadu, že rovněž v daňovém řízení mají být podání posuzována podle svého skutečného obsahu (§ 70 odst. 2 daňového řádu), a na skutečnost, že od provedení daňové exekuce neuběhly více než 3 roky, mohl žalovaný s přihlédnutím k zásadě šetření práv účastníků řízení (a osob se zdravotním handicapem zvlášť) posoudit námitku proti Exekučnímu příkazu podanou počátkem roku 2019 dle jejího obsahu jako podnět k obnově řízení (omezená svéprávnost žalobce jako nová skutková okolnost), případně pro provedení přezkumného řízení (jiné posouzení právní otázky doručení Exekučního příkazu žalobci), jakožto dozorčích prostředků z moci úřední ve smyslu § 108 odst. 1 písm. c) daňového řádu a daňové exekuční řízení s žalobcem tak znovu otevřít, případně i k návrhu žalobce toto řízení zastavit, shledal-li by pro takový postup zákonné podmínky.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

58. Na základě všech shora uvedených skutečností soud Napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V dalším řízení žalovaný zohlední závěry vyslovené výše v bodech 45 – 57 tohoto rozsudku, tj. námitky vznesené žalobcem (potažmo jeho opatrovníkem, resp. právní zástupkyní) proti Exekučnímu příkazu posoudí věcně tak, aby byla ústavně-konformně a účinně zajištěna ochrana práv (procesních i majetkových) žalobce jakožto osoby se zdravotním postižením, v jehož důsledku je osobou, jejíž svéprávnost je omezena.
59. Soud zároveň nepovažuje v tuto chvíli za důvodné rušit též Exekuční příkaz, jak navrhuje žalobce, neboť podmínkami vydání, vč. doručení Exekučního příkazu se bude muset žalovaný znovu zabývat v rámci rozhodování o námitce žalobce.
60. Výrok II. o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci samé úspěch, jeho věci se bude muset žalovaný znovu zabývat. Proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Žalobce byl osvobozen od soudního poplatku. Proto náhradu

nákladů řízení představují náklady za zastoupení advokátem za 3 úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby, podání repliky), 3 režijní paušály po 300 Kč, celkem tedy 10 200 Kč podle ust. § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, zvýšených o částku odpovídající 21% DPH. Celková výše přiznaných nákladů tak činí 12 342 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 5. srpna 2020

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu